

Nr 41.

Av herr **Petrén, Alfred, m. fl.**, om pension åt förra sjuksköterskan
Hulda Sofia Hennerberg.

Med stöd av här bifogade bilagor och av skäl, som nedan närmare angivas, få vi undertecknade göra hemställan om att pension måtte tillerkännas f. d. sjuksköterskan Hulda Sofia Hennerberg, senast anställd som husmoder vid länslasarettet i Falun.

Fröken Hennerberg, som är född den 6 oktober 1867 (Bil. 1), var åren 1899—1900 under 5 månader elev å operationsavdelningen vid Sabbatsbergs sjukhus i Stockholm och genomgick Sabbatsbergs sjuksköterskeskola $\frac{1}{5}$ 1900— $\frac{1}{5}$ 1901, varefter hon tjänstgjort vid följande sjukhus:

Stockholms Epidemisjukhus $\frac{19}{6}$ — $\frac{19}{7}$ 1901 som sköterska, länslasarettet i Hudiksvall $\frac{21}{9}$ 1901— $\frac{6}{2}$ 1905 som operations- och översköterska, Malmö Allmänna sjukhus $\frac{19}{7}$ 1905— $\frac{23}{9}$ 1905 som operations- och översköterska, länslasarettet i Halmstad $\frac{27}{10}$ 1905— $\frac{10}{9}$ 1908 som operations- och översköterska, Österåsens sanatorium $\frac{6}{9}$ 1909— $\frac{15}{9}$ 1911 som laborator och förrådsförvaltare, Malmbergets tuberkulossjukhus, Kaptensgården, $\frac{1}{10}$ 1911— $\frac{30}{6}$ 1919 som översköterska och husmoder, Länslasarettet i Falun $\frac{1}{7}$ 1919— $\frac{1}{4}$ 1920 som husmoder.

Den 7 december 1921 blev Hennerberg av medicinalstyrelsen förklarad hava förvärvat ett mått av kunskap och färdighet, motsvarande det, som av Kungl. Maj:t godkänd sjuksköterskeskola avser att bibringa (Bil. 2).

Under tiden $\frac{10}{9}$ 1908— $\frac{5}{9}$ 1909 var Hennerberg utan tjänst på grund av lungsjukdom och i april 1920 anhöll hon — såsom av Bil. 3 framgår — om entledigande från sin befattning som husmor vid Falu lasarett. Enligt intyg från lasarettets styresman, d:r J. A. Waldenström, hade Hennerberg skött alla sina åligganden med stort intresse och stor duglighet, tills hon mot slutet av sin tjänstgöring började visa tecken till funktionell nervsjukdom, som försvårade hennes arbete och föranledde henne att avgå från sin tjänst. (Bil. 4.) Beträffande Hennerbergs tillstånd under de närmast följande månaderna har d:r Gustaf Neander i intyg meddelat, att hon på grund av sjuklighet av övervägande nervös natur samt därav följande kraftnedsättning var oförmögen till sjukvårdsarbete (Bil. 5). Sedermera förvärrades sjukdomen, så att hon måste intagas å hospital, och vårdades hon å Stockholms

hospital $2\frac{1}{3}$ — $2\frac{2}{8}$ 1921. Enligt intyg av t. f. överläkaren därstädes, d:r V. Wigert, kom denne vid undersökning av hennes sinnestillstånd till den bestämda uppfattningen, att hon *redan under vintern 1919—1920*, då hon tjänstgjorde å Falu lasarett, *företett psykiska sjukdomssymtom* (Bil. 6).

Såsom de här refererade läkarbetygen utvisa, befann sig fröken Hennerberg i ett psykiskt sjukligt tillstånd, då hon i april 1920 begärde avsked från husmodersbefattningen vid Falu lasarett. Hade hon istället begärt tjänstledighet på grund av sjukdomen, hade Kungl. Maj:ts reglemente för statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl., blivit tillämpligt på henne, då Kopparbergs läns landsting anmälde de vid länets lasarett anställda sköterskorna till inträde i denna pensionsanstalt från och med ingången av år 1922. I så fall hade Hennerberg blivit berättigad till pension från och med den 1 november samma år, enär hon den 6 oktober 1922 uppnådde den enligt nämnda reglemente för sjuksköterska stadgade pensionsåldern, 55 år. Enligt beräkning, som verkstälts vid pensionsanstalten ifråga, skulle hennes pension då hava blivit 564 kronor. Till grund för denna beräkning har lagts hela hennes tjänstetid som sköterska och husmor, alltså även de $7\frac{3}{4}$ år, som hon tjänstgjorde vid MalMBERGETS tuberkulossjukhus, Kaptensgården. Det synes nämligen rimligt, att tjänstgöringstiden vid detta sjukhus får medräknas, då det tillhör ett bolag, i vilket staten är delägare. Förutsättningen för att Hennerbergs pension, därest hon stått kvar i sin tjänst och sålunda blivit pensionsberättigad, skulle kommit att uppgå till ovannämnda belopp, är vidare den, att erforderlig engångsavgift blivit erlagd, såsom skedde för de sköterskor, vilkas inträde i pensionsanstalten begärdes av Kopparbergs läns landsting. Denna engångsavgift skulle för Hennerberg enligt från pensionsanstalten under hand erhållen upplysning hava uppgått till 3,646 kronor. Då det ju icke rimligtvis kan sättas i fråga, att landstinget skulle åtaga sig denna utgift för en sköterska, som redan lämnat sin tjänst, torde det med hänsyn till de föreliggande omständigheter vara skäligt, att pensionen beräknas, som om behörig engångsavgift för retroaktiv tjänsteårsberäkning blivit erlagd.

Hennerberg är nämligen i stort behov av den pension, som hon nu sedan mer än 1 år tillbaka skulle varit i åtnjutande av, därest hon icke i sitt själssjuka tillstånd begärt entledigande från sin befattning vid Falu läns lasarett. Utöver en pension i Svenska sjuksköterskornas allmänna pensionsförening, vilken uppgår till 518 kronor för år, lär hon nämligen icke hava några nämnvärda existensmedel, utan är i övrigt beroende av anhörigs hjälp. Såsom framgår av bifogade intyg från professor Gadelius, är hon nämligen icke så återställd från sin sjukdom, att hon kan taga tjänst för sköterska. (Bil. 7.)

Till stöd för vår framställning må slutligen erinras om att fjorårets riksdag biföll framställning om pension i tvenne liknande fall. Sålunda tillerkände riksdagen, i anledning av motion nr 31 i första kammaren, ett årligt understöd åt förra lärarinnan vid folkskoleseminariets i Umeå övnings-

skola Jenny Maria Norberg, vilken under påverkan av den s. k. pingströrelsen anmält sitt utträde ur svenska statskyrkan och i anledning därav fick lämna sin befattning, varmed hon gick förlustig rätten till pension. Likaledes bifölls en framställning av Kungl. Maj:t (proposition nr 97, punkt 5) angående årligt understöd åt f. d. läroverksadjunkten Karl Henrik Anderson, vilken under sinnessjukdom ingivit sin avskedsansökan och därmed mist sin pensionsrätt.

I anslutning till vad ovan blivit anfört få vi hemställa,

att riksdagen måtte medgiva, att f. d. sjuksköterskan Hulda Sofia Hennerberg må av styrelsen för statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. tillerkännas ett årligt understöd av femhundra kronor att utgå från och med den 1 juli 1924 under hennes återstående livstid.

Stockholm den 18 januari 1924.

Alfred Petré.

G. Kobb.

S. H. Kvarnzelius.

Avskrift.

Bilaga 1.

Åldersbetyg.

Uppsl. i förs. boken 204.

1 Att fröken Hulda Sofia Hennerberg

2 är född den 6 oktober år 1867 (sextiosju)

3 i Leksbergs församling i Skaraborgs län

4 betygar Falun, Kristine församling i Kopparbergs län

5 den 25 okt. 1921.

Aug. Wigardt,

Komminister.

Stämpel.

Bilaga 2.

Kungl. Medicinalstyrelsen förklarar, med stöd av Kungl. Maj:ts därtill givna bemyndigande, härigenom sjuksköterskan Hulda Sofia Hennerberg hava förvärvat ett mått av kunskap och färdighet, motsvarande det, som av Kungl. Maj:t godkänd sjuksköterskeskola avser att bibringa; varöver detta till bevis meddelas.

Stockholm den 7 december 1921.

På Kungl. Medicinalstyrelsens vägnar:

Erik Åberg.

Gustaf Tägtström.

Stämpel.

Bilaga 3.

Utdrag ur protokoll, hållet vid sammanträde med Direktionen för Läns-
lasarettet i Falun den 16 april 1920.

Närvarande:

§ 18.

§ 26.

Anmälde styresmannen, att husmodern Hulda Hennerberg, vilken antogs till husmoderbefattningen vid lasarettet till en början på försök under ett halvt år och sedermera tills vidare, numera anhållit om entledigande från nämnda syssla samt att nuvarande operationssköterskan förklarar sig villig åtaga sig befattningen som husmoder, och hemställde styresmannen, att Direktionen måtte antaga henne till husmoder

Direktionen beslöt bifalla styresmannens framställning.

§ 27.

Som ovan.

In fidem:

Lars Fernqvist.

Justerat d. 13/s 1920.

Ernst Alinder.

Avskrift.

Bilaga 4.

Falu länslasarett.

Falun den 29/11 1921.

Sjuksköterskan Fröken Hulda Hennerberg har under tiden $1/7$ 1919— $1/4$ 1920 tjänstgjort som husmoder å Falu lasarett, och är det mig ett nöje att intyga, att fröken H. skött alla sina åligganden med stort intresse och stor duglighet tills hon mot slutet av sin tjänstgöring började visa tecken till funktionell nervsjukdom, som försvårade hennes arbete och föranledde henne att avgå från sin tjänst.

Som ovan.

J. A. Waldenström.

Lasarettets styresman,

Avskrift.

Bilaga 5.

Att sjuksköterskan fröken Hulda Hennerberg, som jag personligen känner sedan flera år tillbaka och hade tillfälle att iakttaga under tiden $1/4$ — $27/7$ 1920, under nämnda tid på grund av sjuklighet av övervägande nervös natur samt därav följande kraftnedsättning enligt undertecknads uppfattning var oförmögen till sjukvårdsarbete, intygas härmed på begäran.

Stockholm den 10 dec. 1921.

Gustaf Neander,

Leg. läk.

*Avskrift.**Bilaga 6.*

Sjuksköterskan fröken Hulda Hennerberg har för sinnessjukdom vårdats å Stockholms Hospital f. o. m. den $24/3$ 1921 t. o. m. den 2 augusti samma år. Då jag i egenskap av t. f. överläkare vid hennes intagning verkställde undersökning av hennes sinnestillstånd, ägnade jag givetvis uppmärksamhet åt frågan, när hennes sjukdom börjat, och erhöll jag då den bestämda uppfattningen, att hon redan vintern 1919—1920, då hon tjänstgjorde å Falu lasarett, företett psykiska sjukdomssymtom av art att menligt påverka hennes arbetsförmåga. Denna min uppfattning har jag sedermera fått bekräftad genom av fröken Hennerberg för mig företedda uttalanden av de då på lasarettet tjänstgörande läkarna, doktorerna Utterström och J. Waldenström.

Stockholms hospital den 2 november 1923.

Viktor Wigert,
Hospitalsläkare.

*Avskrift.**Bilaga 7.*

Stockholms Hospital.
Överläkaren.

Sjuksköterskan fröken Hulda Sofia Hennerberg, som vårdats å Stockholms Hospital fr. o. m. $24/3$ 1921 t. o. m. $2/8$ 1921, har ännu ej i så fullständig grad återvunnit kropps- och själskrafter, att hon under närmaste år kan åtaga sig sådan plats, som är förenad med ett mera ansträngande arbete. Detta enär hos fröken Hennerberg efter den genomgångna sjukdomen ännu kvarstår en viss allmän bräcklighet och stor känslighet. Det synes mig alltså önskvärt, att fröken H. inrättar för sig på möjligast lugna sätt och undviker att i sin egenskap av sköterska ikläda sig skyldigheter, som äro förenade med större ansvar, vilket allt härmed på grund av personlig känedom om fröken H. intygas.

Stockholm den $16/6$ 1922.

Bror Gadelius.

